

Van golfende boeren tot goedboerende golfers

Golfbaan Landgoed Bergvliet, nieuwe oogappel Oosterhout

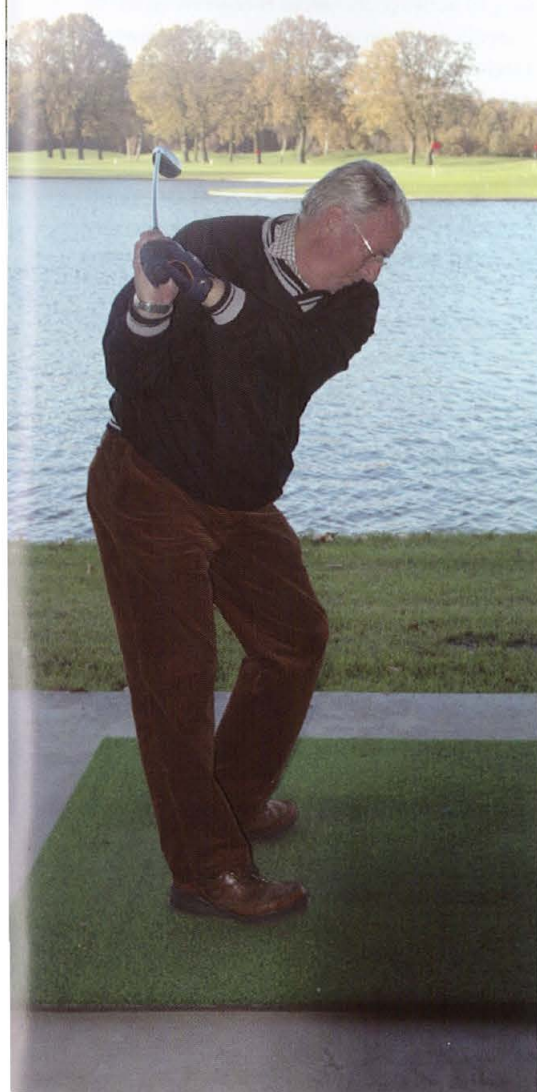
De gebroeders René en Herman Pheninckx exploiteerden tot het voorjaar van 2005 een grote veehouderij. Nu prijkt er een golfbaan op het voormalige Landgoed Bergvliet in Oosterhout. Het complex aan de Salesdreef tussen Teteringen en Terheijden biedt de golf liefhebber een 18 holes par 71 en een 9 holes par 3 baan. De weidevelden van weleer transformeerden in een landschap met vennen, waterpartijen, bomen, struiken, heide en kleine akkertjes die over niet al te lange tijd de A-status van de NGF moet opleveren.

Auteur: Niels Wiertz

V.l.n.r. Herman Pheninckx, Thomas Romme en René Pheninckx

Misère in de landbouw als oorzaak van een toevlucht in golf. De aanleiding voor Golfbaan Landgoed Bergvliet is niet uniek, maar in de uitwerking van hun plannen willen René en Herman Pheninckx wel degelijk enig zijn. Het aantal uren dat de broers in hun golfcomplex steken, is op dit moment misschien wel twee keer zoveel als dat ten tijde van hun boerenbedrijf. "Maar als we iets willen doen, willen we het ook héél goed doen", klinkt het gebroederlijk. We zitten in de tijdelijke horecavoorziening, die – als het riante Paviljoen dat nog in aanbouw is zijn deuren opent in het voorjaar van 2007 – dienst gaat doen als onderkomen van de golfschool. Op het dak klinkt het geluid van de ontmoeting tussen driver en floating bal, die we even later in de als driving range dienende vijver zien terechtkomen. In fases is de golfbaan opengesteld voor het publiek. De 9 holes par 3 als eerste op 1 juni

2006, gevolgd door 12 holes op 1 september en de laatste zes op 1 november. Binnen één kalenderjaar zijn ze aangelegd, het idee voor de golfbaan ontstond reeds aan het einde van de jaren '90. René Pheninckx: "Elf jaar geleden ben ik in aanraking gekomen met de golfsport, waarna ik geleidelijk aan een golfende boer werd. Toen het minder ging in de landbouw en ik de ontwikkelingen op golfgebied in deze omgeving zag, heb ik zelf ook de stap gezet om iets soortgelijks op te starten. Dan is het belangrijk dat je medewerking krijgt van de lokale en provinciale overheden, milieuverenigingen en collega-boeren die grond willen afstaan om voldoende hectaren te vergaren voor een volwaardige golfbaan. De huiskavel van het boerenbedrijf telde 32 hectaren, het golfcomplex nu 61. De samenwerking met de gemeente verliep in eerste instantie stroef, maar na de komst van een nieuw college in Oosterhout (maart 2002, red.) versoepelde alles." Architect Gerard Jol maakte een voorontwerp en Bureau Coördinaat uit Oisterwijk, die de milieueffectrapportage (mer) vervaardigde, heeft alles in goed overleg besproken met de milieuverenigingen. René Pheninckx: "Die verenigingen zijn heel belangrijk, want zij kunnen de plannen maken en breken. Het goede overleg resulteerde in het verlenen van medewerking, waarna we een jaar bezig zijn geweest met het schrijven en de procedure van de startnotitie. Dit document lag aan de basis van de mer die weer een jaar daarna af was en goedgekeurd werd, wat in mei 2005 de verklaring van geen bezwaar van de provincie opleverde."

Golfbaan Landgoed Bergvliet

De routing van de golfholes is zo opgezet dat alle bestaande beplanting gehandhaafd blijft, ook die langs het openbare zandpad. Twee circuits van negen holes vormen de hoofdbaan, waarbij de eerste hole op honderd meter afstand van het Paviljoen begint en de achttiende voor het terras eindigt. De negende hole eindigt en de tiende hole begint nabij de grote zandput aan de oostzijde (Bergsebaan), waar een rustpunt en in een later stadium waarschijnlijk een horecavoorziening verrijst. De hoogspanningsleiding wordt buiten het spel gehouden en de beboste oude vestinglinie Munninkenhof blijft zich duidelijk in de omgeving manifesteren doordat er geen beplanting in de nabijheid wordt aangebracht. De 9 holes par 3 heeft er zijn thuis, ook worden er enkele waterpartijen ingericht, net als langs de zuidelijke bosrand waar de natste terreinen zich van nature bevinden. Het golfcomplex omvat 61 hectaren, waarvan 38 hectaren aan fairways, tees, greens en paden. Het overige deel bestaat uit schraal grasland (rough), open zandplekken, heide, waterpartijen, oevers en beplanting. De oppervlakte van nieuwe beplanting zal 4,6 hectaren zijn, waarop onder meer ruim 300 solitair bomen worden aangeplant. De waterpartijen beslaan 4,37 hectaren en de oevers, die een flauw talud krijgen en niet worden ingezaaid, hebben een totale lengte van vier kilometer. De ondulaties in het terrein worden gerealiseerd door een gesloten grondbalans. De ontgraven grond wordt ter plekke verwerkt in heuveltjes en duinruggen van beperkte omvang. Niet alleen ontstaan zo waterpartijen, maar ook plaatselijke verlagingen van het terrein die de mogelijkheden voor natuurontwikkeling aanzienlijk laten toenemen. Het terrein van de golfbaan loopt door tot Ter Aalst en de grote plas van Caron. Met uitzondering van de noordoosthoek wordt het gehele gebied omgeven door de opgaande beplanting van de voormalige landgoederen en de beplanting van het Markkanaal.

Een maand later startte de daadwerkelijke aanleg van de golfaccommodatie. De gebroeders Pheninckx gaven de opdracht aan aannemersbedrijf Liebrechts BV uit Middelbeers. Een opmerkelijke keuze, omdat zij nog geen ervaring hadden met de aanleg van golfbanen. Herman Pheninckx: "Liebrechts is een cultuurtechnisch

bedrijf dat zich bezigt op het gebied van grond-, water- en wegenbouw. Het wilde graag een golfbaan aanleggen en wij hebben hier de mogelijkheid en het vertrouwen gegeven. Via een geavanceerd GPS-systeem heeft Liebrechts de baan uitgezet; wij zijn volgens mij de eersten in Nederland, en misschien wel in Europa, die een

baan via deze technologie hebben gerealiseerd. Het werken via het GPS-systeem zorgde in het begin wel voor wrijving tussen de architect en de aannemer. Dat komt mede doordat er bij de ontwikkeling van een golfbaan natuurlijk ook veel gevoelsdingen meespelen die je niet altijd op papier kunt weergeven. Maar de stroefheid en de onduidelijkheden van het begin losten zich gaandeweg de realisatie vanzelf op. Voor beide partijen werd het zo een leerzame ervaring." Broer René vult aan: "De Ridder heeft het zaaien verzorgd en Gebr. Smits heeft de berekening aangelegd. Wij hoorden goede geluiden over Smits en wisten dat ze veel projecten deden met Rain Bird. Ze zijn zeker niet de goedkoopste, maar geld is niet altijd de belangrijkste afweging. Wij hebben bij Smits gekozen voor dubbelrijs fairwayberekening, waarbij het water effectiever én efficiënter over de oppervlaktes wordt verdeeld. Dat levert een aanzienlijke waterbesparing op, want er wordt nu bijvoorbeeld geen water verspild in de rough. Verder hebben we geen meter drainage op onze baan, omdat we een zand-op-zand ondergrond hebben. Hoe dieper je gaat, des te grover het zand is. Zelfs als het heel veel of hard regent, zijn de greens en fairways zo droog. Het zand voor de greens en tees hebben we hier gewonnen en nu hebben we een depot met 2500 kuub zand dat we kunnen gebruiken voor het dresen en het bijvullen van bunkers."

De 61 hectaren omvattende links course telt vier kavels: een parkbaan, een bosbaan, akkerland en heide. Zes holes hebben serieuze waterpartijen, terwijl verder vooral zandvlaktes, plantvakken en bunkers hindernissen vormen. Hoofdgreenkeeper Thomas Romme, die aan tafel is aangeschoven, vertelt: "We hebben hier weliswaar maar 40 bunkers, maar de vele zandvlaktes compenseren dat. Die worden ook vaak lastig bevonden door de golfers. Geleidelijk moeten die zich op onze baan ontwikkelen als een onderdeel ervan en niet als een obstakel. Minder bunkers betekent ook minder onderhoud. Door het verschraling-gebied hoeven we maar een of twee keer per jaar met de klepelmaaier eroverheen. Voor de greenkeepers is dat mindere werk niet erg. Dat werk wat nog wél gedaan moet worden, kunnen we nu effectiever doen. We kunnen ons daardoor echt concentreren op de fairways, de voorgreens en de greens. Daarbij gaan we te werk met machines van John Deere, die we bij dit vooruitstrevende megabedrijf in één pakket hebben aangeschaft."

De meest in het oog springende attractie van de golfaccommodatie is de als driving range dienende vijver, waarmee Bergvliet een unique selling point probeert te bewerkstelligen. Volgens Herman Pheninckx werken golfers door de vijver bewuster naar een punt toe, in plaats van dat ze de ballen zomaar weggrossen. "We hebben leuke targets eromheen gerealiseerd en bovendien kunnen golfers hun watervrees overwinnen. Op een enkeling na die vindt dat die niet ziet wat de bal doet, hebben we geen klachten ontvangen." De bouw van de caddiemasterruimte en enkele schuilhutten resteert nog, evenals de afbouw van het riante Paviljoen Landgoed Bergvliet dat op 1 maart 2007 zijn opening beleeft. Als alles gerealiseerd is, biedt Golfbaan Landgoed Bergvliet werkgelegenheid aan 15 tot 20 personen. René Pheninckx: "We proberen alles van onderhoud tot shop en horeca in eigen hand te houden en willen niets verhuren of verpachten. Alle onderdelen moeten goed op elkaar afgestemd zijn, zodat je eenduidig en zoals je zelf wilt te werk kunt gaan. Als je aan contracten vastzit, is dat lastiger. De horeca hoeft geen hoofdbrengst te zijn, maar als deze tak niet loopt, kun je het shaken. Ons Paviljoen dat komend voorjaar zijn deuren opent, telt 220 stoelen en heeft een terrasoppervlakte van 600m². Het hout en het glas maken het gebouw tot een transparante ontmoetingsruimte waarvan behalve onze golfers ook bedrijven en particulieren gebruik kunnen maken bij hun activiteiten."

Faciliteiten Golfbaan Landgoed Bergvliet

René en Herman Pheninckx zijn de eigenaren van de 61 hectaren tellende golfbaan. De exploitatie laten zij over aan de Stichting Golfbaan Landgoed Bergvliet. De baan is een echte verenigingsbaan, maar voor een verantwoorde exploitatie is er niet aan 'commerciële ondersteuning' te ontkomen. Maximaal 15% van de tijd (behalve de weekenden) zal commercieel worden bennut. De faciliteiten die Golfbaan Landgoed Bergvliet biedt zijn de volgende:

- Een 18-holes golfbaan par 71 met een lengte van de medaltees van circa zes kilometer;
- Een 9-holes par 3 golfbaan met een lengte van circa één kilometer;
- Een driving range met 42 afslagplaatsen waarvan twaalf overdekt. Er wordt afgeslagen vanaf twee niveaus over een grote vijver richting vijf greens die deels op schiereilandjes zijn gelegen;
- Chipping green, bunker + green; putting green;
- Een aantal schuilhutten en mogelijkheden voor het innemen van vers drinkwater;
- Parkeerplaats met 110 parkeerplaatsen en een overloopterrein;
- Paviljoen, bar en restaurant met professionele keuken;
- Grote terrassen op het zuiden en westen, met zicht op de green van hole 18 en de vijver van de driving range;
- Receptie, kantoorruimtes en golfshop;
- Vergaderruimtes;
- Kleedkamers met douches;
- Lockerruimtes (privé opslag golfuitrusting voor leden);
- Stallruimte voor de handicars;
- Ruimte voor de caddiemaster bij de afslag van de grote en kleine baan;
- Rustpunt in de directe omgeving van hole 9 en 10;
- Accommodatie voor de greenkeepers ter hoogte van Ter Aalst. Thomas Romme is als hoofd-greenkeeper aangesteld. Romme, die voorheen in deze functie werkzaam was op Golfbaan Princenbosch, is samen met Herman Pheninckx verantwoordelijk voor het onderhoud van de baan en het machinepark;
- Golfschool met twee jonge hoog gekwalificeerde pro's, Paul Bright (voorheen werkzaam op Golfbaan Vossenhole Tilburg) en Charles Wermenbol (voorheen in dienst van Golfbaan Prise d'Eau Tilburg). Er is een scala aan les- en opleidingsmogelijkheden zowel voor beginners, (naar baanpermisatie en het GVB) als voor gevorderde golfers. Dit kan individueel of in groepsverband. Er is tevens een apart opleidingstraject voor jeugdleden en er worden golfcliques aangeboden.